

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 16
b) dostavljen na dom
mesečno 16
za inozemstvo:
mesečno Din 22
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratom:

Knjolična petična vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, posilna št.
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izbaja vsak dan izven-
redne deljke in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.

Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 326.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 630 za naročnino in št. 349 za oglašje,
zagreb 39.011, sarajev 7583, praška in dunaj 24.797.

Dve fronti.

Dve fronti je postavilo včerajšnje
»Jutro«: »Na eni strani se bo borila pod na-
rodno zastavo nacionalna jugoslovenska
fronta, na drugi strani pa pod črno zastavo
separatistični ostanki pokojne Avstrije.«

Ker mladeniško-čilo »Jutro« in stari-
kavi »Narod« že cele mesece operirata v
interesu slovenskega »demokratstva« s te-
ma dvema frontama, si jih hočemo ogledati
nekoliko bližje.

Prvo, kar se nam zdi vredno ugotoviti,
je to, da v narodni državi koraka vsaka
stranka pod »narodno« zastavo. Na Fran-
coskem n. pr. imamo monarhiste, buržujске
liberalce in celo vrsto socialističnih skupin,
ki se bijejo med seboj na življenje in smrt.
Toda niti najljubejšemu republikancu še ni
prišlo na misel, da bi bil kdaj očital fran-
coskemu monarhistu — protinacionalnost, sa-
mo zato, ker je monarhist. Zloraba narod-
nosti v strankarske svrhe je privilegij slo-
venskih demokratov.

Kakor narodnost v obče, tako zlorab-
ljajo slovenski demokratje v svoje stran-
karske svrhe tudi pojem jugoslo-
vanstva. Dr. Korošec je rojen Slovenec,
on misli in čuti slovensko, torej je Slovenec
(po vseh znanstvenih teorijah), kakor je
Radić Hrvat in Pašić Srb. Znanost pa pravi,
da so Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari
Jugoslovani, torej so Jugoslovani tudi
Korošec, Radić in Pašić. Pojem »jugo-
slovanstva« je torej znanstven pojem,
ki z eno besedo zaznamuje več konkretnih,
med seboj pa specifično različnih poj-
mov. Take pojme je ljudem ustvarila na-
rava v svrhu »ekonomije mišljenja« (Mach,
Ostwald etc.). Naši demokratje pa tega oč-
vidno ne vedo. Oni ne vedo, da rojen in za-
veden Slovenec sploh drugega biti ne more
kakor 1. Slovenec, 2. Jugoslovan, 3. Slovan,
4. Ariječ in 5. človek. Čulukafer ne more
biti »Jutro« bi pristavilo: razen če je kle-
rikalec. Po teoriji slovenskih demokratov
pa je »Jugoslovan« ne Srb, ne Hrvat in ne
Slovenec sploh, ampak samo tisti Srb, tisti
Hrvat in tisti Slovenec, ki je član edinozve-
ličavne demokratske stranke, ki se prikla-
nja v Srbiji in na Hrvatskem bogu Pribiče-
viću, v Sloveniji pa božičku Žerjavu! Sedaj
samo še manjka, da prizna tej demokratski
teoriji o Jugoslovanstvu kakšna akademija
»znanosti« častno nagrado.

Kakor pojem »narodnosti«, tako je tudi
pojem »jugoslovanstva« v ustih slovenskih
demokratov prostaška zloraba. Po vseh
znanstvenih teorijah je Radić ravno tako
»Jugoslovan« kakor sta Jugoslovana Pašić
ali pa Zupanić ali pa Žerjav — politično
pa zastopa v resnični demokraciji lahko
vsak svoje mnenje kakor mu je drago: ali
je »demokrat«, ali je »radikal«, ali je »ju-
govinac« ali pa »komunist«. Politična opre-
delitev »Jugoslovanov« nima z »jugoslo-
vanstvom« kot takim prav nič opraviti. Kaj
bi rekel nemški socialist, če bi mu nemški
liberalec očital, da ni Nemec? Brenil bi ga
in to po zaslugi.

Pa preidimo na drugo »Jutrovo« fron-
to: na separatistično in na avstrijakantsko.

S »separatizmom« operira gospodin
Pribičević že od obstoja naše države dalje
in sicer v prvi vrsti proti Radiću. Pozneje
pa so očitek separatizma Pribičević in nje-
govi prirepi, zlasti slovenski, raztegnili
tudi na »klerikalce«, in na vse Slovence
sploh, izvzemši seveda demokratke. »Kdor
ni za centralizem, ta je separatist« — tako
sta pridigovala »Jutro« in »Narod« mesce
in mesce.

Zakaj? Slovenski centralisti so dobro
vedeli, da »separatizem« v smislu odcepit-
ve Slovenije od države in priklonitve Slo-
venije h kakšni drugi državi (Avstriji?)
sploh nikdar ni bilo in ga tudi danes ni.
Ravno tako dobro so pa tudi vedeli in še
danes vedo, in to vemo tudi mi, da obstoji
v Sloveniji neke druge vrste »separatizem«,
ki noče »odcepiti« Slovenije od države,
ampak »odcepiti« Slovenije izpod nezno-
sne jarma sedanje zankarne in nesposob-
ne centralne državne uprave in osvoboditev
Slovenije, Hrvatske in Sumadije iz po-
žretnih in nenasitnih krempljev zloglasne
belgrajske »porodice«. Ta »separatizem« v
resnici obstoji, temu »separatizmu« se ima
tudi dr. Žerjav zahvaliti za svojo sijajno

»zmago«, temu »separatizmu« so se pridru-
žili danes že vsi prečanski kraji. Tega »se-
paratizma« pa niso iznašli klerikalci, am-
pak zakrivali so ga belgrajski vlastodržci in
z njimi vred njihovi slovenski demokrat-
ski in samostojni prirepi. Ta »separati-
zem« ne teži za odcepitvijo od države, am-
pak za korenito reformo centralne državne
uprave, ki je pa ni mogoče izvesti s kako
megleno »decentralizacijo«, ampak edino le
s temeljito revizijo vidovdanske ustave in
z uvedbo zakonodajnih avtonomij, brez ozi-
ra na to, če z revizijo ustave usahnejo tudi
bogati viri dohodkov za politične namene
slovenskih centralistov.

O tem »separatizmu« naj pišejo naši
demokratje po mili volji. Če pa hočejo tež-
njo po temeljiti reformi državne centralne
uprave še nadalje istovetiti s teri-
torialno odcepitvijo Slovenije od drža-

ve — slobodno jim. Naj pa še naprej do-
kazujejo brezglavost slovenske demokrat-
ske inteligence, ki take bedarije v svojih
glasilih trpi. Mi s svoje strani se bomo po-
trudili, da bo takih logičnih skokov med na-
šim ljudstvom kmalu konec, ker se
bo takim demokratskim »prevarantom«
kmalu vsak pastir v hribih smejal.

Fronte, ki bi jih v Sloveniji radi po-
stavili dr. Žerjav in njegovi tovariši v okre-
plitev »demokratske misli«, bodo torej po
vsej verjetnosti prav slabo držale. Sta pa
v Sloveniji dve drugi fronti, mnogo močnej-
ši in trdnjši: Ena je za Slovenstvo, dru-
ga pa proti Slovenstvu. Ti dve fronti sta
si stali nasproti pri zadnjih volitvah in bo-
sta stali tako dolgo, dokler ne bo zmagala
na celoti slovenska fronta.

Avstrijakante pa naj iščejo demokratje
v svojih vrstah! Jih bo dovolj.

Velesrbstvo se zbira.

PROTI SLOVENCEM IN HRVATOM. — KRALJ GOVORI.

Belgrad, 19. aprila. (Izv.) Že med vo-
litvami so nekateri tukajšnji krogi agiti-
rali s parolo: »Srbi na okup!« Po volit-
vah je ta parola postala še bolj aktualna,
po demisiji vlade pa se jasno vidi, kako
se pod uplivom najvišjih krogov skuša
ustvariti afront proti Slovincem in
Hrvatom. Ni še gotovo, če se bo ta želja
udejstvila, vendar pa so te želje zelo zna-
čilne. To je obenem najkrepkejši dokaz,
da je narodno edinstvo pod firmo vlad-
nega jugoslovanstva doživelo polom. Ta
polom vladnega jugoslovanstva potrjuje
sedanja kriza in to odkrito priznavajo
vsi politiki in tudi tukajšnje časopisje
ne trdi, da so Slovenci in Hrvati izda-
jalci, ker se smatrajo za lasten narod.

Današnji dan je značilen za snova-
nje srbske fronte in absoluti-
stične vladavine, ki bi imela
delovati po velesrbskih na-
črtih. S tem v zvezi je značilno tudi
vprašanje koalicije srbskih strank. V
vseh parlamentarnih krogih, posebno

med demokrati, se trdi, da je snovanje
širše koalicijske vlade, v katero bi vsto-
pile samo srbske stranke: demokrati, ra-
dikalci in zemljoradniki, odločna želja
krona in da ta na tem vztraja. Vsekako
je značilno in z nevoljo se komentira, da
krona nasproti vsem parlamentarnim
običajem ni pozvala na posvetovanje
predstavnikov Slovencev in Hrvatov in
muslimanov, da tudi od njih sliši mišlje-
nje o reševanju krize, marveč je pozvala
samo srbske politike.

Danes popoldne se je v vseh krogih
govorilo tudi o govoru kralja Aleksan-
dra, katerega je imel danes popoldne ob
priliki proslave 2. pešpolka. Med drugim
je tudi rekel: »Vedno je treba, da se spo-
minjate preteklosti svojih pradedov, ki
so bili glavni sotrudniki in tvorci narod-
nega edinstva ter ustvaritelji velike kra-
ljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Če
bo to edinstvo ogroženo, Vas bom pozval,
da ga branite.«

Barantanje demokratov.

NAROČENO HUJSKANJE PROTI SLOVENCEM.

Belgrad, 19. aprila. (Izv.) Radi prosla-
ve 2. pešpolka, katere so se udeležili kralj,
vlada in mnogi radikalni ter demokratski
poslanci, je nastal mal zastoj v razgovorih
glede reševanja krize. Demokratsko časo-
pisje z vsemi silami dokazuje, da je edino
radikalno-demokratska koalicija rešilna,
medtem ko je radikalno časopisje v mišlje-
nju o razpletu krize povsem deljeno. Sicer
pa vse časopisje, demokratsko in radikal-
no, napada Slovence in hujska proti sloven-
skim poslasticem. Smatra se, da so ti napadi
naročeni, da se lažje doseže osnivanje srbs-
ke parlamentarne fronte. V tem oziru so
demokrati napravili prvi velik korak, ki
znači popoln poraz demokratskega progra-
ma, ker so demokratje s tem zapustili svo-
je dosedanje stališče. Demokratski klub je
na današnji seji po govoru Ljube Davidovi-
ća sklenil, da v načelu pristane na koali-
cijo z radikali, zahteva samo, da se radikali
prej izjavijo o vprašanju revizije vidovdan-
ske ustave ter da se objavi protokol za-
grebškega sporazuma. O tem sklepu je no-
coj Ljuba Davidović poročal kroni. Topot
se je Ljuba Davidović potegnil čisto nazaj
z izgovorom, da ne sme priti do ločitve v
demokratski stranki.

V isti zadevi je bila sklicana tudi seja
radikalnega kluba, ki je trajala od 6. do 7.
zvečer. Ker na seji ni bilo Nikole Pašića,
ki je bil istočasno pozvan na dvor, ni prišlo

do nobenih sklepov. Med poslanci se je
vršil razgovor o eventualni koaliciji z de-
mokrati. Mišljenja v radikalnem klubu so
še vedno deljena in ni nobenih znakov, da
bi bili radikali voljni stopiti v koalicijo s
demokrati. Zato so demokrati silno nervoz-
ni in se z vsemi silami trudijo, da bi pri-
pravili radikalni klub do tega, da pristane
na koalicijo. Ker demokratje v teh naporih
podpirajo najvišji krogi, je pričakovati naj-
večjih iznenadenj.

Danes dopoldne je imel sejo tudi zem-
ljoradniški klub. Pred sejo se je zvedelo,
da Joca Jovanović in Voja Lazić po razgo-
voru s kraljem zastopata stališče koalicije
srbskih strank. Zato te seje niso pričako-
vali s posebnim zanimanjem, ker se je že
naprej vedelo, kaj se bo sklenilo. Vendar
pa ni šlo posebno gladko, ker se je v kl-
bu pojavila ostra opozicija pod vodstvom
poslanca Moskovljevića proti koaliciji. Po
večurni razpravi je zemljoradniški klub v
načelu pristal, da se osnuje taka vlada.

Po vsem tem bi se ta vlada sestavila
v najkrajšem času, ovira je še samo v tem,
ker radikalni klub še ni storil tozadevnega
sklepa. Nikola Pašić je danes sporočil ra-
dikalnemu klubu, da bo na jutrišnji seji
predložil klubu vprašanje vstopa radika-
lov v tako široko koalicijo, na kateri vztraja
krona.

NOV ZLOČIN FAŠISTOV.

Belgrad, 19. aprila. (Izv.) Semkaj so
došle vesti, da so v Sarajevu snoči ob 11.
fašisti povzročili novo prelivanje krvi. Ko
so šli iz palače »Napredka« bivši poslanec
prof. Janković, prof. Tandarić in Juro Sočo,
ravnatelj zveze hrvatskih kmetskih zadrug,
so jih napadli fašisti in večkrat ustrelili
proti njim. Juro Sočo je smrtnonevarno ra-
njen in bo težko ostal pri življenju. Belgraj-
sko časopisje ta napad na mirne meščane
najostreje obsoja.

Avtonomistični blok za Vojvodino.

Belgrad, 19. aprila. (Izv.) Tukajšnje
časopisje z veliko nejevoljo poroča, da se
v Subotici vrše posvetovanja o ustanovitvi
avtonomističnega bloka za Vojvodino. V ta
blok bi šli bunjevsko-šokačka, nemška in
mažarska stranka in zemljoradniki iz Voj-
vodine. Program bloka bi bil: avtonomija
Vojvodine in pokrajinska vlada v Subotici.

Theodor Berkes:

Državna ustava velike Romunije.

Vsebina.

Belgrad, 18. aprila 1923.

Pred približno enim letom, v drugi po-
lovici aprila 1922. je romunski kralj Ferdin-
and z vsem prazničnim in pestrim sija-
jem, ki ga umno razvijati Bukarešt ob veli-
kih državnih dneih, in med viharim odo-
bravanjem petsto navzočih otvoril prvo
ustavodajno velikoromunsko narodno skup-
ščino. Tedaj je visokozrasli in nekoliko
okorni kralj, z glasom, ki ni iskal učinka,
čital z rokopisa svojega prestolnega govo-
ra, da bi bil srečen, če da deželi na demo-
kratični, odkritosrčni in zdravi podlagi tš-
sto ustavo, ki jo dežela pričakuje. Kralj
je tedaj dostavil, da na uspehu ne dvomi
in da zaupa političnemu mišljenju, edino-
sti in deloljubnosti te skupščine.

Ali se je delo v zmislu kraljevih pri-
čakovanj posrečilo? Ali je dobila dežela ti-
sto ustavo, ki jo je pričakovala? Pred ne-
kaj tedni sta bukareški senat in parlament
novo ustavo sprejela in ko je kralj to zgo-
dovinsko delo podpisal in na novo ustavo
prisegel, je rekel svojemu ministrskemu
predsedniku: »Z velikim zadovoljstvom
jemljem na znanje, da sta zakonodajni kor-
poraciji sprejeli ustavni načrt, ki ga je bila
predložila moja vlada. To ustavo spreje-
mam tudi sam in jo sankcioniram. Potrju-
jem s svojo prisego, da bom ustavo branil
proti vsem napadom, pa naj pridejo od ka-
tere koli strani. Prepričan sem, da bo ta
ustava državi prinesla utrditev in napre-
dek.«

Kralj, videč sedaj nad svojo novo, dva-
krat povečano državo po štiriletnem čaka-
nju vse objemajočo zaščitno streho, je torej
zadovoljen in zadovoljen utegne biti tudi
njegov ministrski predsednik Jonel C. Brati-
anu iz rodu tistih Bratianov, ki so po
ljudskem izreku »vlado Romunije vzeli v
najem za 99 let«. Zopet je eden Bratianov,
kumoval važnemu romunskemu zgodovins-
skemu državnemu aktu — in vprašanje je
le eno: Ali je tudi dežela, ali je tudi ljud-
stvo zadovoljno s tem delom in ali bo zgo-
dovina to delo hvalila?

Ob razmotrivanju tega vprašanja se
oglejmo najprej delo samo in še-le potem
se povrtno na politično mnenje ljudstva
in dežele. Ta novi romunski ustavni zakon
je sestavljen iz 134 členov in profesor Di-
sesku mu je napisal obrazložbo. Uvod tvorijo
temeljne določbe: Romunija je enotna,
nedeljiva država; državno ozemlje je neod-
tujljivo; tuje prebivalstvo se na tem ozem-
lju ne sme naseliti; vsi »Romuni brez raz-
like plemena, jezika ali vere,« živjajo svo-
bodo vesti, zborovalno in društveno svo-
bodo; verske, konfesionalne, plemenske,
jezikovne razlike niso nikaka ovira za do-
sego in izvrševanje državljanskih in poli-
tičnih pravic; razlike rojstva ali socialnega
razreda ne obstojajo, vse predprave, tu-
di plemiške, so prepovedane; individualna
svoboda je zajamčena; smrtna kazen se
uporabi samo v slučaju vojne; lastnina je
zajamčena. Potem nadaljuje zakon: Ino-
zemci živjajo državno varstvo za osebo in
imetje, v javne službe pa se morejo spreje-
ti samo izjemoma; nepremično zemljiško
premoženje si morejo pridobiti in obdržati
samo Romuni. Rudniki, zemeljski zakladi,
prometne ceste, zračni prostor, plovne vo-
de so državna last; svoboda dela je zavaro-
vana, svoboda vesti brezpogojno zajamče-
na; »krščansko-pravoslavna vera je gospo-
dujoča v državi; pri sklepanju zakona je
cerkvena poroka predpogoj, pouk je svo-
boden, šolski pouk obvezen, državne šole
so brezplačne. Tisk je svoboden, cenzura
ni, izjemni zakoni so dopustni samo v voj-
nem času. O tiskovnih pregreških razsoja
na splošno porota, toda pregreški proti di-
nastiji in proti poglavarjem tujih držav,
podpihovanje na umor in upor, k temu še
obrekovanje — spadajo pred navadna so-
dišča. Javne uradnike more zaradi uradnih
pregreškov vsakdo preganjati.

Demokratični temeljni značaj romun-
ske države podčrtava člen 34.: »Vsa dr-

žavna oblast izvira iz naroda, izvršujeta jo skupno kralj in dve narodni zastopstvi — senat in poslanska zbornica. Krona je dedna, toda ženske so iz prestolonasledstva izključene. Ako kralj nima pravnega naslednika, si more s pritrditvijo naslednjega zastopstva takoj sam določiti naslednika iz ene izmed evropskih suverenih dinastij. Kralj je nedotakljiv, toda njegovi ministri so odgovorni. Kralj imenuje ministre, sklepa s tujimi državami dogovore, ko jih je bilo preje sankcioniralo ljudsko zastopstvo; kralj je poglavar oborožene sile. Parlament se izvoli za štiri leta in območja njegovih zborovanj ne sme zasesti nobena oborožena moč. Volilna pravica je splošna, enaka, direktna, obvezna in tajna ter vpoštevata manjšino. V senat volijo vsa velika županija po enega senatorja, isto tako vsaka trgovska, obrtna in kmetijska zbornica po enega za vsako volilno okrožje; končno ima vsako vseučilišče pravico do enega senatorja. Kot »naravniki« člani senata veljajo dalje: prestolonaslednik, cerkveni poglavarji priznanih konfesij, ki štejejo najmanj 200.000 vernikov, metropolit, grško-pravoslavni in grško-vedinjeni škofje, predsednik romunske akademije, bivši ministrski predsedniki po štiriletni uradni službi, generali, ki so bili v vojni armadni poveljniki, predsedniki postavodajnih korporacij, senatorji in poslanci, ki so bili desetkrat izvoljeni in bivši predsedniki kasacijskega sodišča. Ustava določa dalje ustanovitev vrhovnega domobranskega sveta; državne barve so modro-žolto-rdeča, »romunski jezik je uradni jezik romunske države« in izpremembe v ustavi se sklepajo le z dvotretjinsko večino.

To je približno glavna vsebina romunske ustave in spoznati je lahko velike oblike: monarhična državna oblika, popolna politična centralizacija, enotna država brez notranjih zgodovinskih meja — čista »nacionalna država«. Vse to kaže na naskakovalno opozicijo pred in med debato o ustavnem načrtu in ob glasovanju so ustavo enodušno odklonile vse stranke izvzemši današnjo vladno stranko, namreč liberalce pod Jonel C. Bratianom (ki pa ima ustavno večino). Ker se tedaj ta ustava opira samo na eno edino stranko, jo imenuje opozicija »partijsko ustavo« in ravno zaradi strankarskega značaja je boj zanjo tako strasten in srdit.

(Jutri priobčimo drugi del članka. Citateli naj pazijo na duha romunske ustave in na okolnosti ob njenem sprejetju ter to primerjajo z ustavo in razmerami pri nas!)

Seja sveta Zveze narodov.

Zeneva, 19. aprila. (Izvirno.) V današnji seji Sveta Zveze Narodov je bolgarski delegat Todorov v imenu bolgarske vlade prosil, naj svet ukrene potrebne korake proti sistematičnemu zatiranju bolgarskega prebivalstva zapadne Tracije, ki ga vršijo grške oblasti. Grški poslanik v Londonu, ki zastopa Grčijo pri Zvezi Narodov, je bolgarske trditve odločno zavračal in trdil, da nasprotno bolgarski četaši vpadajo v grško ozemlje in povzročajo nemire. Svet je sklenil, da bo storil definitivne sklepe v tej zadevi pozneje, ko zasliši profesorja Undena, ki ima kot odposlanec Zveze v zapadni Traciji poročilo o ondotnem dejanskem stanju. — Svet je nato sklenil, da se 15. novembra 1923 skliče v Zenevi II. mednarodna prometna in tranzitna konferenca. — Svet se je nadalje bavil z vprašanji, katera se tičejo svobodne države Gdanske. — Potem ko je svet vzel na znanje poročilo tozadevne komisije glede borbe proti trgovini z dekleti, je sklenil,

da pozove vse države, da pristopijo k tozadevnim sklepom od leta 1921, oziroma da ta določila ratificirajo. — Danes zvečer je avstrijski kancler dr. Seipel odpotoval v Zenevo, da se osebno udeleži sej, na katerih se bodo obravnavala vprašanja, tičejoča se avstrijske republike, kar je napravilo na Svet Zveze Narodov jako ugoden vtis.

Pred lozansko konferenco.

Carigrad, 19. aprila. (Izv.) Izmet-paša je izjavil časnikarjem, da gre v Lozano v trdnem upanju, da se mu bo posrečilo skleniti pravičen mir in obvarovati Turčijo v njenih dosedanjih mejah.

Carigrad, 19. aprila. (Izv.) Angleški vrhovni komisar v Carigradu je izjavil zastopnikom tiska, da Francija in Anglija popolnoma soglašata v vseh gospodarskih in političnih vprašanjih, ki se tičejo bližnjega vzhoda. Izpraznitev Carigrada pa ne bo šla tako gladko.

Iz Poruhrja.

Duisburg, 19. aprila. (Izv.) Ker je mesto odklonilo izplačilo denarne globe v znesku 75 milijonov mark, so Belgijci zaplenili v mestni blagajni 30 milijonov mark. Pri tej priliki je belgijska policija odkrila v mestni hiši tajan telefon, ki so se ga posluževali nemški uradi in časniki. Vsled tega so prerežali Belgijci vse telefonske žice v mestni hiši.

Pariz, 19. aprila. (Izv.) Francoski vojni minister Maginot se je danes vrnil iz Poruhrja. Po svojem povratku je izjavil, da je francosko vojaštvo v Poruhrju izborna razpoloženo. Z ozirom na okolnost, da bo okoli 20. maja zapustilo Poruhrje okoli 20.000 mož letnika 1922, je izjavil minister, da je vse preskrbljeno tudi za ta slučaj, da francoski pritisk na bo odjenjal. Minister se je sporazumel z belgijskim vojnim ministrom glede medsebojne pomoči.

London, 19. aprila. (Izv.) Poročilo odposlancev angleške delavske stranke, ki so se vrnili iz Poruhrja, ugotavlja, da so nemški veleindustriji kljub težavnim razmeram svojo produkcijo vendarle izboljšali in delajo na zalogo. Živeža je v Poruhrju dovolj in cene kažejo padajočo tendenco. Delavci pripadajo večinoma zmernim socialističnim skupinam. V pogovorih so nemški delavci izjavljali, da hočejo na vsak način ostati pod Nemčijo, priznali pa so, da mora Nemčija plačati odškodnino. Končno poziva poročilo angleško vlado, naj v vprašanju Poruhrja jasno opredeli svoje stališče.

SANACIJA AVSTRIJE.

Berlin, 19. aprila. (Izv.) Kontrolni komite Društva narodov je danes sklenil, naj se garancijski denar za avstrijsko posojilo tudi sedaj naloži v švicarskih denarnih zavodih. Izgledi za posojilo so zelo ugodni.

DR. ZIMMERMANN PRI ITALIJANSKEM KRALJU.

Rim, 19. aprila. (Izv.) Kralj je sprejel generalnega komisarja Društva narodov za Avstrijo dr. Zimmermanna v daljši avdijenci in ga povabil na to na jutrek.

MEZDNO GIBANJE NA ANGLEŠKEM.

London, 19. aprila. (Izv.) Okoli 120.000 delavcem, ki so v zvezi z delavci v ladjedelnicah, preti izprtje, če sprejmejo pogoje, ki so jih sklenili z ladjedelniškimi delavci v svrhu skupnega nastopa pri mezdni gibanjih.

REPARACIJSKA DOKLADA NA IRSKEM ODPRAVLJENA.

Berlin, 19. aprila. (Izv.) Carinska direkcija na Irskem objavlja, da se od 1.

maja dalje na Irskem ne bo več pobirala 26 odstotna reparacijska doklada na blago, uvoženo iz Nemčije.

PET SOVJETSKIH OFICIRJEV USTRELJENIH.

London, 19. aprila. (Izv.) Iz Helsinkfora poročajo, da so tam ustrelili 5 sovjetskih častnikov zaradi špijonaze.

UKREPI PROTI PADANJU MARK.

Berlin, 19. aprila. (Izv.) Zaradi nenavadnega dviga tujih valut je vlada sporazumno z vodstvom nemške drž. banke sklenila, da bo z vsjo močjo vodila akcijo za okrepitev marke. Zato bo do skrajnosti omejila uvoz v Nemčijo in popisala vse tuje valute po stanju onega dne, ko bo ta naredba izdana.

POŽAR V TOVARNI CELULOIDA.

Budimpešta, 19. aprila. (Izv.) V tukajšnji tvornici gumbov se je vnel celuloid, vsled česar je bilo hipoma vse poslopje v plamenu. Doslej so ugotovili 11 mrtvih in 8 težko ranjenih. Poslopje je popolnoma zgorelo. Policija je uvedla strogo preiskavo.

Politične vesti.

Le vkup, uboga gmajna! Pri volitvah tepeni centralisti vseh struj in barv dan za dnem razpravljajo po svojem časopisu, kako bi se dala najti pot za skupen nastop, enotna fronta vseh, ki prodajajo slovenske interese centralizmu. Eni so za ustanovitev »naprednega« bloka, drugi za enotno »napredno stranko«. Ti poizkusi so pa bili dosedaj brezuspešni. Vse te »napredne« frakcije od radikalnih drobcev do samostojnih ostankov niso nastale vsled dejanske potrebe, ampak vsled ambicioznosti in dobičkarstva njihovih voditeljev, predvsem pa zato, da bi se z različnimi blestečimi firmami ljudstvo dalo preslepti. Volitve so pa pokazale, da je slovensko ljudstvo dozorelo in zna pravilno ocenjevati vse frazerije, ki skrivajo svoje protiljudske nakane pod plašč »naprednosti«. Ali bodo životarile v bodoče te »napredne« politične frakcije ločeno ali skupaj, je precej postranskega pomena, ker tepene bodo v vsakem slučaju, kakor zaslužijo.

+ Kaj pomeni zveza SLS z Radićem? Čujmo, kako jo tolmači »Jutro«: »To je revanš (jugoslavenski jezik? op. ur.) ostankov avstrijskantsva zoper Srbstvo in fronta proti obstoju jedinstvene Jugoslavije.« V tem smislu je po trditvi »Jutra« zagrebški sporazum razumel »ves svet«! — Naš odgovor: V Zagrebu zaključeni sporazum med SLS in Radićem i. t. d. je razumel cel svet kot izraz ogorčenega protesta proti sedanjemu in bivšemu radikalno-demokratskemu režimu (ki je identičen z »državo« samo v glavih »Jutrovih« juristov), ki državo in prebivalstvo ropa in guli kakor so nekda guli fevdalni grajščaki slovenske kmete, ki razmetava milijone denarja ne v državne in skupne, ampak v svoje osebne in strankarske svrhe, ki pusti uradništvo stradati, javne kulturne naprave v prečasnih krajih pa sramotno propadati, in to niti ne v korist Srbije — ko bi vsaj to bilo! — ampak v glavnem v korist zloglasne belgrajske »porodice«. To vé danes »ves svet«, od Amerike pa tja do »temne« Afrike, »Jutrov« »ves svet« pa gotovo ne obsega niti sokolskega naraščaja na vrhu Triglava.

+ Živela demokratija! Demokratstvo slovenskih demokratov obstoji v principu »nič ne odnehati, ampak u d a r i t i i n u n i č i t i n a s p r o t n i k a«. — Lep demokratski princip je to, vreden »Jutra« (glej včerajšnji »Jutrov« uvod-

nik). Drugod pravijo, da velja princip večine. Pri nas pa naj velja princip batin, kakor že velja v Macedoniji in na Hrvaškem. Živele batine, živele slovenska »napredna« demokratija!

+ »Za par mest v pokrajinski upravi so hoteli klerikalci prodati vse; avtonomijo in Radića in Spaha«. Čudno, da niso spustili v prodaj še slovenskih demokratskih teličkov. Pa so že menda vedeli, kako visoko ceno imajo in so jih raje pustili doma.

+ Po stari navadi. »Država je v nevarnosti«, stoka včerajšnji »Narod«. Tak stok slišimo vedno, kadar je v nevarnosti — demokratska stranka. Za strašno omejene mora imeti »Narod« svoje bralce, če jim dan za dnem servira že devetkrat pregret laž, da je v država isto kakor demokratska stranka.

Iz zunanje politike.

* Francosko-nemški spor stoji v sedanjem trenutku sledeče: Francoske zasedbene oblasti preprečujejo vsak transport premoaga bodisi po železnici bodisi po drugih voznih sredstvih v zasedenem ozemlju, da prisilijo nemška podjetja in posameznike, da plačajo premogovni davek. Radi te odredbe je preskrba s premogom postala jako težka. V nemškem državnem zboru se je pokazalo, da nemška ljudska stranka po svojem voditelju dr. Stresemannu skupno s socialisti teži za poravnavo in skuša vlado pripraviti do tega, da predloži zaveznikom konkretni reparacijski načrt. Francoska vlada pa za enkrat izjavlja, da ji tega ni treba in da vztraja na načinu odplačevanja in višini reparacij, kakor je to bilo določeno maja 1921. leta. Angleški listi so mnenja, da se bo spor še precej časa vlekel in Nemčiji slejkoprej nujno svetujejo, naj stavi zaveznikom take predloge, ki jih bodo ti mogli sprejeti, kajti na pomoč Anglije Nemčija pri svojem odporu proti Franciji ne more računati.

* Francoske finance. Finančni odbor francoskega senata se je začel pečati s proračunom za 1923. Odbor se bo trudil spraviti proračun v ravnovesje. Ker odklonja vsako misel na kakšno posojilo ali pa na povziranje davkov, bo skušal deficit zmanjšati potom črtanja vseh izdatkov v upravi, ki se mu zde nepotrebni. Vidi se, da tudi v Franciji mislijo posnemati angleški zgled skrajnega varčevanja, ki se je tam tako sijajno izkazal.

* Finančna politika Anglije. — Nižja zbornica obravnava proračun za 1923-24. Računski zaključek 1922-23 je izkazal 100 milijonov proficita, za leto 1923-24 pa kancler zaklada računa na 2 milijona funtov plusa. Sicer je prvotno mislil na 36 milijonov funtov proficita, je pa to vsoto po parlamentarni debati znatno znižal, ker hoče po željah zbornice, oziroma prebivalstva nekatere davščine znižati. Macdonald je zahteval v imenu delavske stranke, da se popolnoma odpravijo nekateri indirektni davki, zlasti carina na čaj, govornik liberalne opozicije sir Mond pa je zastopal celo stališče, da naj bi se bil v svrhu postopnega zniževanja davkov porabil lanski prebitok, mesto da se z njim odplačuje dolg Ameriki. Vlada pa se je odločila na to, da nekoliko zniža poštno pristojbino ter nekatere trošarine kakor tudi davek na akcijske družbe.

* Borba proti centralistični ustavi v Romuniji. 15. t. m. se je vršil v Bukarešti velik protestni shod vseh opozicijskih strank proti ustavi, ki jo je sprejela liberalna »večina« parlamenta ob abstinenci vseh ostalih strank. Vlada je mobilizirala celo garnizijo in je preprečila obhod opozi-

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 55
Angleški spisal H. G. Wells. — Poslovenil — e —
(Dalje).

1.

V prvih poročilih pripoveduje Kavor, kako je sestavil oblo in odpotoval z zemlje. Tudi o meni pripoveduje. Prepričan je, da sem žalostno poginil in ledeni mesčevi noči ali pa, če sem našel oblo, da sem se izgubil v neizmernih svetovnih prostorih.

»Ubogi Bedford,« pravi o meni, »ubogi mladi mož! Žal mi je, da sem ga vzel seboj, človeka, ki ni bil prav nič sposoben za tako podjetje.«

Usojam si skromno pripomniti, da v teh besedah pač zelo podcenjuje mojo praktično in stvarno pomoč, s katero sem ga podpiral ves čas, dokler sva bila skupaj —.

»Dospela sva na mesec,« pripoveduje, »brez posebnih dogodkov in nesreč. Kmalu se je pa pokazalo, da so nenavadni življenjski pogoji skrajno slabo vplivali na mladega moža. Izguba telesne teže, zredčeni zrak, prenapolnjen s kisikom, pretirani telesni napori v tem ozračju, nagli razvoj rastlinstva — vse to je bolno delovalo na mojega tovariša. Postal je razdražljiv, nervozen, prenapet. Poleg tega je napravil še to usodno napako, da je použil nekake gobaste lišaje in se z njimi

našel oblo, hotel oditi brez mene, in je odzastupil in omočil. Seleniti so naju zajeli še preden sva se utegnili rešiti.«

Kavor gladko zamolči, da je tudi sam pomagal zavživati »gobaste lišaje« —.

»Prišli smo do nekega nevarnega mesta v notranjščini mesca in Bedford, napačno umevajoč nekatere njihove kretanje — lepe kretanje, tisto zbadanje s suličami! — »je postal nasilen. Ubil je tri selenite in pobegnil. Seveda ga nisem mogel pustiti samega. Bežal sem z njim. Napadla sva tekom bega še več selenitov in jih ubila sedem ali osem. Da mene vkljub temu pozneje niso tudi koj ubili, ko so me našli, to je lep dokaz njihove prizanesljivosti.

»Našla sva pot na površje in sva se ločila, da bi laže in hitreje našla oblo. Pa naletel sem na četo selenitov. Dva izmed njih, očitno poveljnika, sta se zelo razločevala od vseh drugih. Imela sta velike glave in manjša trupla. Tudi njuna obleka je bila bogatejša in odličnejša. Bežal sem pred njimi, pa sem padel, se ranil na glavi in si težko poškodoval koleno. Nisem mogel več naprej in sklenil sem, da se udam, — ako mi bodo vobče prizanesli. In prizanesli so mi, naložili so me na nosilnice in me spravili nazaj na mesec.

»O Bedfordu nisem čul in videl ničesar več, ne jaz, ne kateri selenitov, ko-likor mi je znano. Ali ga je prehitela noč

zunaj v grmovju, ali pa je, kar je verjetno, letel z mesca. Pa bojim se, da si ni znal pomagati z okni in da se je ponesrečil kje v vsemirju.«

In odslej Kavor ne omenja več mene in govori o zanimivejših stvareh —. Ničesar ne pove o krvavem lističu, ki mi ga je napisal, preden so ga vjeli, in ki pripoveduje čisto drugačno zgodbo. Zdi se mi — in poudarjati moram, — da si je svojo zgodbo o dobrohotnem značaju selenitov sestavil šele pozneje, ko so mu dovolili svobodo —.

Bravec pa naj sam sodi, ali sem res hotel »oditi brez njega« in ali sem zaslužil, da je moj značaj tako grdo orisal. Nisem sicer vzor-človek, priznam, tak pa tudi nisem, kakršnega me je Kavor naslikal —.

2.

Iz nadaljnjih poročil posnemam tole: Zdi se, da so ga seleniti spravili v notranjščino mesca po orjaškem rovu v nekakem zrakovolu.

Iz različnih popisov, ki jih daje tekom svojega pripovedovanja, je razvidno, da vodi z mesečeve površine nešteto navpičnih rovov nad sto milj globoko v sredino mesca. To so prometna pota, ki vežejo osrčje mesca s površjem in z raznimi vmesnimi prostori. Od teh rovov vodijo namreč v različnih globinah nešteti stranski predori vodoravno od površine na vse strani, se razširjajo v votline in veličanske dvorane, na tu-

di padajo v temna brezdnja, tako da je ves mesec na sto milj globoko ves preluknjan in prevotljen kakor goba. Votline in rovi so deloma naravnih — nastali so najbrž pod vplivom vulkaničnih izbruhov v dobi, ko je bil mesec še poln delujočih ognjenikov —, deloma pa so uspeh neizmerne marljivosti selenitov v davnih prešlih dobah.

»O značaju in namenu votlin in dvoran,« pravi Kavor, »ne vem do danes še nič natančnega. V njih so hlevi in prenočišča za govedo po noči, v drugih prostorih spet so veličanske klavnice« — v eni takih sva bila s Kavorjem! — »in videl sem priprave, naložene z mesom, ki so jih spuščali po rovih navzdol v gosto obljudeno središče mesčeve. O prehrani mesčevih prebivalcev pa mi je še zelo malo znano. Godi se mi, kakor bi se godilo divjaku iz Osrednje Afrike, ki bi prišel v London. Tudi ta bi se čudil, odkod dobivajo milijoni Londončanov potrebna živila.

»Skozi rove vleče neprestano precej močen veter. Zrak v teh prostorih je torej vedno čist in suh. Piha pa veter, kakor sem kmalu iznašel, vedno od nočne, hladne strani mesčeve k njegovi solčni strani.

»Ta neprestani preplih je bil menda tudi vzrok, da sem dobil kake tri tedne po začetju hudo vročnico. Le polagoma sem okreval in še dolgo sem ostal slaboten in bolehav.

(Dalje.)

cionalnih zborovalcev do ulicah, pri čemer je prišlo do dejanskega spopada in je bilo nekaj oseb celo ranjenih. Opozicija pa ne misli odnehati in s protestnimi manifestacijami nadaljevati po deželi. Režimsko čopisje pa opoziciji očita, da ponižuje ugled države v inozemstvu, kjer se razširjajo alarmantne vesti o političnem položaju v deželi.

* **Senator Borah o korupciji v Združenih državah.** Nedavno je imel senator William E. Borah iz države Idaho v Akronu, Ohio, javen shod, na katerem je razgalil korupcijo, ki se je vgnezdila v državno upravo. Tako republikanska, kakor demokratska stranka jemljeta sredstva za volivno agitacijo iz državne blagajne, obe nameščata na važna in dobro plačana mesta svoje pristaje; Harding ima na vesti nešteto takih slučajev. Borah — ki spada k mladinski struji republikanske stranke — je zagrozil, da se ustanovi tretja politična stranka, ako se sedanjí glavni politični stranki ne vrne k načelom velikega Lincolna.

Dnevne novice.

— **Dekanijski odbor Kamnik** opozarja vsa katol. društva dekanije na izredno lepo slovesnost, ki bo v nedeljo, 22. aprila na Sešli pri Kamniku. Naš nadvse poštvovalni nadpastir bodo Selanom blagoslovili njihov društveni in družbeni dom. Ob 10. uri je škofova pridiga in sv. maša, pop. ob 2. uri sprejem v M. D., večernice, blagoslov in otvoritev z zelo bogatim sporedom. Selanom odbor čestita, druge pa vabi k obilni udeležbi, da se tem lepše pokaže naša solidarnost in bratska vzajemnost. Bog živi lepo, idealno društveno življenje!

— **Vojaška šivalnica v Vevčah.** Poslanec Gostinčar je bil 17. t. m. pri načelniku vojnih radionic g. polkovniku Rad. Krstiću zaradi vojaške šivalnice v Vevčah. Kakor znano, hoče vojna oblast to delavnico premestiti iz Vevč v Zagreb. G. načelnik se je izrazil, da v slučaju, če dobi zagotovilo občine (D. M. v Polju), da je pripravljena druga delavnica, iste, ki bi služila le za dravsko divizijo, ne premeste v Zagreb. Organizacija dela bi morala biti tako urejena, da bi ljudje lahko delali na domovih, zato pa je treba tudi neke garancije, da bodo ljudje dobljeno blago tudi porabili za vojaško delo in isto pošteno oddali nazaj.

— **Zagovarjajte, če morete!** Prejeli smo: Dan za dnem se množe pritožbe nad poslovanjem našega državnega aparata. Če nas misli centralistični režim s svojimi uredbami in ukrepi, s potrebnimi in nepotrebnimi paragrafi samo šikanirati, naj gospodje centralisti vedo, da ljudstvu te dovrote že do grla segajo. Naj govori samo en slučaj, kako danes centralistično urejena uprava posluje. Neki gospod je dne 12. marca t. l. napravil na pokrajinsko upravo vlogo s prošnjo, da se mu ista v najkrajšem času reši, ker je zadeva nujna. Četnici gospod čaka danes že, reci in piši: celih pet tednov na rešitev in, kakor vse kaže, bo lahko čakal do smrti, da bo šele njegov vnuk dobil rešeno zadevo v roke. Na vse urgence in pogone ni dobil niti odgovora.

— **Da se resnica prav spozna.** Naši demokratski »državotvorci« so z grozo poročali, da so orožniki v nekem hrvatskem selu bili primorani rabiti orožje proti kmetom, ki so branili dva vojaška obveznika, ki nista hotela k vojakom, vsled Radičeve agitacije seveda. Hrvatski listi pa poročajo o dogodku nekoliko drugače. Dotična dva vojaška obveznika se nista branila iti k vojakom, ker niti vpoklicana še nista bila, ampak so orožniki samovoljno zahtevali od fantov, da odideta k vojakom, čemur so se kmetje uprli, kar je imelo žalostno posledico.

— **Slovenska cerkev v Ameriki** pogorela. Clevelandka »Ameriška Domovina« poroča, da je v noči na 19. marca pogorela slovenska cerkev sv. Jožefa v Leadville, Colo. Zgorela je do tal z vso notranjo opremo, cerkvenimi oblačili, posodami itd. Zgorelo je tudi župnišče. Tekom pol ure je bil uničen 24 letni trud žuljavih delavskih rok. Župnija je čisto majhna — šteje le 600 duš, a to so povetlični revni delavci, ki so vrhu tega zaradi štrajka že več mesecev brez službe. Ubogi ljudje neprestano jočejo nad izgubo svoje cerkve, ki jim je bila v tujini ljubo zatočišče. Za zgradbo nove cerkve so kljub revščini zložili 5000 dolarjev ter se za pomoč obrnili na rojake širom Amerike.

— **V Kandiji pri Novem mestu** je 18. aprila v starosti 46 let umrl g. Anton Sedlar, lesni trgovec, gostilničar in posestnik. Pogreb bo danes popoldne. Naj v miru počiva!

— **Akcija železničarjev.** Dne 18. t. m. se je vršil v Zidanem mostu sestanek prometnikov južne železnice, na katerem so le ti zahtevali izboljšanja svojega gmotnega položaja. Sestanek je bil izredno dobro obiskan, zastopane so bile vse postaje območja obratnega ravnanja Ljubljana, le proga Barč — Pakrac ni bila zastopana, a je pisмено izjavila svojo solidarnost. Sklenjena je bila ostra resolucija, kateri se mora do 1. maja ugoditi. Sestanek se je vršil v znaku stroge solidarnosti in so uradniki pripravljeni na vsak način izvajati ugoditev svojim zahtevam. Slednjé se mora že vendar enkrat rešiti železničarsko vprašanje, da ne pride-

Jo železnice v prometne kalamitete, kakršne so bile pred nekaj dnevi v Zagrebu. J. k. Narodno gospodarstvo pač ne sme trpeti radi nepravlega štedenja kake prevarčne uprave. — Dne 17. t. m. se je v Zagrebu vršil velik železničarski shod, na katerem je nastopilo več govornikov, ki so ostro kritizirali železniško ministristvo, ki meče skromne zahteve železničarjev v koš. Po shodu se je vršil velik manifestacijski obhod po Zagrebu.

— **Občni zbor ljubljanske sekcije »Jugoslovanskega novinarskega združenja«** se vrši v nedeljo dne 22. aprila ob pol enajstih dopoldne pri »Mraku« na Rimski cesti.

— **Dol. Logatec.** V nedeljo, dne 22. t. m. uprizeri prostovoljno gasilno društvo Stara Vrhnika, v dvorani »Društvenega doma« igra: »Veleturista«. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Ker je čisti dobiček predstave namenjen v podporo gasilstvu, vabimo sl. občinstvo iz Logatca in okolice, da v velikem številu poseti to predstavo.

— **Z Bleda nam pošljite:** Po stanovanjih za poletje se že živahno povprašuje. Da bodo letos stanovanja zopet dražja, kakor doslej, ne more nikogar osupniti, saj je v zadnjem letu v cenah vse tako znatno poskočilo. Pred vojno so imela stanovanja tedanjim razmeram primerne cene, ki so bile prav posestniku in tuju. Zahtevana cena se je brez vsakega barantanja sprejela. Danes je to drugače. Marsikateri stanodajalec stavi take cene, da se tuje, ko jih zasliši, kar obrne in odide. Drugi zopet, ki ne iščejo pretiranih cen, pa nimajo nikakega ravnila kaj naj zahtevajo in si ne znajo pomagati. Da se ta stvar kolikor mogoče uravna, se je totil vprašanja odbor tukajšnjega Prometnega društva. V poštev je vzel pa samo privatna stanovanja po vilah in hišah, na stanovanja po hotelih in sobe, tudi privatne, se ni oziral. Po tehtnem preudarku se je zjedini na naslednje cene: Za stanovanje dveh sob s kuhinjo 3000—5000 Din, za tri sobe s kuhinjo 5000—7000 Din in za štiri sobe s kuhinjo 6000—9000 Din, pri posebnih ugodnostih (posebno »godna lega ob jezeru ali sicer, s kopališčem, čolni itd.) do 10.000 Din. Razumejo se stanovanja popolnoma opravljena. Cene še večjih stanovanj ali celih vil se pa niso vzele v pretes in se prepuste prostemu dogovoru med strankama. Da Bled glede cen ne pride še na slabše ime, je nujno želeli, da stanodajalec teh cen ne prekoračijo. Tudi takse so se zopet na novo uravnale, ker se je izkazal za prelo sicer dobro sezono velik primanjkljaj. Bistveno so se spremenile v toliko, da se ne priznava takse prostih dni, da znaša dnevna zdravšča taksa 2 Din in toliko tudi godbena, ter so se sezone takse dvignile od 80 do 40 Din. Državni uradniki plačujejo polovico, a imajo to svojstvo izkazati. Obžalovati moramo, da nam krute življenske razmere narekujejo te cene, tako da je osobito slovenskemu občinstvu v splošnosti silno oteženo ali naravnost onemogočeno bivanje na Bledu, tem rajskem kotu slovenske zemlje.

— **Vpokojelem južne železnice.** Društvo vpokojelem južne železnice poziva, naj vsak vpokojelem južne železnice na deželi odda svojo sliko svojemu najbližjemu postajenačelniku, v Ljubljani pa v računski pisarni in to najkasneje do 5. maja t. l. v svrhu novih legitimacij. — Predsedstvo.

— **Nove poštne znamke** češkoslovske republike. Češka poštna uprava pripravlja izdajo cele vrste novih poštne znamke, ki bodo imele sliko predsednika Masaryka. Tu gre za serije najvišjih vrednot pisemskih znamk, ki bodo izvršene po osnutku prof. Svabinskega. — Da se bodo tiskale znamke v domači deželi, da bodo zaslužili domači podjetniki, domači uslužbenci je umevno.

— **Nedopustne pismenske pošiljke.** Kakor se nam poroča, so pismenske pošiljke, čijih naslov obstoji iz posameznih črk ali šifer, po novem poštne pravilniku nedopustne, ker mora biti prejemnik v naslovu po imenu, priimku in stanu natančno označen. Kar je prišel v veljavo novi poštni pravilnik, so bile vse s šifriranim naslovom opremljene pismenske pošiljke zavrnjene ter leže pri sprejemni pošti, če ni bilo na pismu, dopisnici itd. tudi pošiljateljevega naslova.

— **Vlomi in tatvine.** Posestniku Jožefu Kukmanu iz Sel pri Otovu je bilo ukradenega blaga v vrednosti 9000 K. — Na Dragi so vlomili odnesli Francu Uhanu blaga in denarja v vrednosti 23.900 K.

— **Čevlje kupujte od domačih tovarov** trdke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova cesta šte. 1. 3322

Štajerske novice.

š Celje. Pevski odsek Slov. katol. izobraževalnega društva priredi v nedeljo, dne 22. t. m. svoj prvi koncert v Narodnem domu. Na sporedu so mešani in moški zbori priznanih skladateljev. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Predprodaja vstopnic v trgovini Gorjanc-Leskovek. Ker je zanimanje za koncert zelo veliko ter se pričakuje obilna udeležba, zato vam priporočamo, da si pravočasno preskrbite vstopnice.

š Tragedija v družini. Veleuglednemu Andreju Tramšku, peku v Sv. Miklavžu pri Ormožu je umrla njegova soproga vsled predčasnega poroda v decembru lanskega leta. Imenovani se je vsaki dan jokal za ženo in ni mogel spati. Šel je tedaj v Ptuj po uspavalne praške in v nedeljo, 13. aprila t. l. zvečer jih je zaužil. Spal je neprenehoma do torka 17. t. m. in ob 11. uri zvečer je za večno zaspal. Ostali so 4 nedoletni otroci.

š Pavlovec pri Ormožu. Dne 17. aprila t. l. smo pomotoma poročali, da so pogrešali na gorišču v Pavlovecih načelnika ormoške po-

zarne brambe. Ugotovimo, da je bil imenovan načelnik prvi na gorišču in da so z imenovanim novim načelnikom vsi zelo zadovoljni.

Gospodarstvo.

g Obrtna banka v Ljubljani je imela dne 16. t. m. v dvorani Mestnega magistrata od strani delničarjev izredno dobro obiskani II. redni občni zbor. Po kratkem uvodnem pozdravu gosp. Fran Kavčiča je podal g. predsednik nadzorstvenega sveta Ivan Mikuš revizijsko poročilo, ter predlagal, da se tako upravnemu, kakor tudi nadzorstvenemu svetu izreče absolutorij, kar je bilo enoglasno sprejeto. — Istotako se je enoglasno sprejel v celoti predlog upravnega sveta za razdelitev čistega dobička za leto 1922. Od doseženega čistega dobička od K 1.157.847.00 se je dodelilo rednemu rezervnemu zakladu K 57.867.88, nadalje votalo kot taktijema upravnemu svetu K 84.948.02 in kot nagrada nadzorstvenemu svetu K 20.000.—, dotiral se je rezervni fond za k-to-tné izgube s K 800.000.— in pokojninski zaklad za uradniški s K 100.000.—, v dobrodelne namene se je naklonilo K 60.000.—, v izplačilo 10% dividende odpade K 500.000.— do čim se je ostanek od K 34.532.20 prenesel na novi račun. — Kupon šte. 2 za leto 1922 se izplačuje pri zavodovi blagajni odnosno njegove podružnice v Ljutomeru ter Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in vseh njenih podružnicah s K 20.— za kupon. — Kakor iz poročila posnamemo je Obrtna banka v svojem drugem poslovnem letu odlično napredovala. Velik porast zaznamujejo zlasti vloge na vložne knjižice, ki so od K 8.777.008.01 lanskega leta narasle na K 13.056.195.96. Napredek je razviden tudi med dolžniki, ki so narasli od K 22 milijonov 482.152.98 preteklega leta na K 57 milijonov 827.932.64. Celoten promet zavoda je znašal K 1.158.350.598.— in iznosijo rezerve upoštevaje letošnje dotacije K 1.148.339.38. — Pri nato se vršijo volitvah upravnega odnosno nadzorstvenega sveta so se poleg dosedanjih članov upravnega in nadzorstvenega sveta na novo izvolili v upravni svet gg. Alojzij Jankovič, kamnoseški mojster v Ljubljani in Eric Zemljik, veleposestnik v Ljutomeru, v nadzorstveni svet pa g. Janko Horvat, sobni slikar v Ljutomeru.

g Zliti trg. Na novosadski produkti borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 450 — 458.75 Din, ječmen 810 Din, koruza 256 Din, beli fižol 465 Din, pšenična moka št. 0 662.50 dinarjev, št. 2 637.50 Din, mekinje 152.50 Din. Tendence ustaljena.

g Lesni trg. Vsled trenutne stabilizacije tečaja dinarja je izvoz lesa zadovoljiv. Hratovina se posebno izvažja v Holandijo, Francijo in Afriko, bukov gradbeni les pa v Italijo.

g Čehi na letošnjem velesejmu v Zagrebu. Na letošnjem zagrebškem velesejmu, ki se bo vršil od 22. aprila pa do 1. maja, bo zastopana zlasti češkoslovska tekstilna industrija. Dalje bodo zastavili v svojem lastnem paviljonu: stroje, lesne izdelke, barve, orodje, četraste izdelke, izdelke iz ločja, porcelan, pa tudi ekspozicija češkoslovske toplote bo v njem nameščena na pogled občinstvu.

g Vseposod Stinnes. Kakor poročajo češki listi, prodira Stinnes že tudi na Moravsko, kjer je kupil sladkorno tvornico v Mikulovic in Hrušovanih sicer na drugo ime, ali s svojim kapitalom.

g Stanje papirnatga denarja na Ogrskem. Stanje papirnatga denarja na Ogrskem je naraslo v zadnjem tednu v marcu za 5.9 milijard o. K in znaša sedaj 82.2 milijardi o. K.

g Koliko zlata je plačala Rusija Poljski? Na podlagi mirovne pogodbe med Rusijo in Poljsko je dobila Poljska od Rusije za 129 milijonov zlatih mark zlata. Sedaj dolguje Rusija Poljski še za 30 milijonov zlatih mark zlata.

g Povišanje cene železu na Ogrskem. Ker mažarska vlada silno podpira izvoz železa v Nemčijo so se cene železu dvignile od 220—292.

g Dohodki angleških železnice so bili leta 1922 za 600.000 funtov šterlingov večji kot l. 1921 medtem ko so se izdatki znižali za 55.600.000 funtov šterlingov.

g Sladkor na Češkoslovske dražji. Cena sladkorja je na Češkoslovske poskočila za 30—40 čsl. vinarjev pri kilogramu.

BORZA.

Zagreb, 19. 4. (Izv.) Pešta 2.10—2.1750, Berlin 0.34—0.3550, Italija 4.9150—4.94, London 462.0—464.0, Newyork 98.0—99.0, Pariz 6.5750—6.60, Praga 2.9750—2.9850, Dunaj 0.1395—0.140750, Zürich 18.05—18.1250. — Valute: dolar 97.0—98.0, it. lire 4.85—4.88.

Zürich, 19. 4. (Izv.) Devize: Pešta 0.12, Berlin 0.0180, Italija 27.22, London 25.65, Newyork 550.50, Pariz 36.45, Praga 16.4750, Dunaj 0.007750, Sofija 4.20, Belgard 5.60, Varšava 0.0030, Holl 216.0. — Valute: n. a. K 0.007750, 0.0180, Holl 216.0. — Valute: n. a. K 0.009750.

Ljubljanske novice.

lj Ata »Narod« in napredni blok. Včeraj so bili naš ata zelo židane volje in korajžni, da še nikoli tega. »Če jih zdaj ne bomo,« so rekli, »jih ne bomo nikoli, diese, diese Klerikalteni! Ampak sedaj jih bomo, vsi skupaj jih bomo! In kako jih bomo! Tako so ata modrovali, vzeli v svoje roke cilindri, ga z rokavom pogladili in natakili na glavo, kajti na »sejot« grodo naš ata vedno s cilindrom na glavi, da je vsaj na glavi nekaj, če je v glavi manj. Potem so šli in ugibali še spotoma, kako jih bodo, te klerikalce. Ko so tako v težke misli zaplopljeni korakali skozi »Zvezdo«, se jim je naenkrat zazdelo, da se jim je cilindri

nekoliko premaknil, kakor da bi bilo nekaj nanj padlo. Ata so pogledali v zrak, pogledali na tla, pa nikjer nič. Potem so pogledali na cilindri, se jezno namrdnili in zamrmrali nekaj o nekem pesniku-bedaku, ki je dejal, da je »golobček čedna stvarica«. Nato so s hvaležnim vzdihom, da jim ni padel na cilindri kar cel napredni blok, cilindri zopet poveznili na svoje mesto in korakali — kam? Tega še sami niso vedeli, niso niti smeli vedeti, ker so šli na tajo sejo, also eine hochwichtige Angelegenheit. Ko so počasi prišli tja, kamor sami niso vedeli, kam da bodo prišli, so našli že več gospodov zbranih, ki so se vsi posvetovali, kako bi jih, te klerikalce. Eden je nasvetoval, da je treba klerikalnemu zmagu izdreti zobe. »Kaj pomaga,« reče drugi, »ko si bo pa dal druge napraviti, pa bo še bolj grizel kot prej!« Tako so ugibali dolgo molče in sedé. Naenkrat so se oglašili naš ata in ves radosten so predlagali: »Veste kaj, Žerjav mora med klerikalce, Žerjav! Če jih Žerjavova smola ne bo uničila, jih ne bo nobena. Kar zasmoliti jih je treba, te klerikalce, zasmoliti, kakor dreto!« Poslušalci so se nekoliko spogledali, potem pa navdušeno zaklicali: »Živijo naš ata, živijo Žerjav klerikalci, živijo Žerjav! Zdaj jih pa bomo, zdaj!«

lj Društvo dr. J. E. Krek bo imelo danes ob 8. uri zvečer v Akademskem domu izredno sejo. Dnevni red: Izdaja dr. Krekovega živtopisa. Na sejo so povabljeni poleg odbornikov vsi, kateri se za izdajo dr. Krekovega živtopisa zanimajo.

lj Izredna seja ljubljanskega občinskega sveta bo bodoči petek ob šestih zvečer.

lj Mladinska predstava bo v dramskem gledališču v nedeljo, dne 22. t. m. ob treh popoldne. Mladinski dom na Kodeljevem vprizeri s svojimi gojenci pravilno igro v štirih dejanjih »Kraljestvo ljubezni in dobrote«. Vstopnice so na prodaj pri dnevnih blagajni v opnem gledališču in pol ure pred predstavo pri blagajni v dramskem gledališču.

lj Českoslovska Obec v Ljubljani povádja každo soboto u »Mraku«, Rimska cesta, večerni schuzky s programem. Tuto soboto se prednáší o Komenském následující o Strossmayerovi. Súčastnéte se! Hosté vítáni.

lj Predavanje v društvu »Soča« o znamenitem beneškem Slovencu. V soboto dne 21. t. m. predava v salonu »pri Levu« gospod dr. Josip Lavrenčič, profesor na realni gimnaziji v Ljubljani, o znamenitem beneškem Slovencu, pesniku Ivanu Trinko-Zamejskem, ki ravno obhaja svojo 60letnico. Da vredno počastimo našega odličnega beneškega sorojaka, vabi odbor svoje člane, prijatelje in drugo cenjeno občinstvo, da se tega predavanja udeleži v obilnem številu. Začetek ob poldevetih. Vstop prost.

lj Klopi v Prule! Prebivalci St. Jakobskega okraja naprošajo mestni magistrat, naj da napraviti v Prulah klopi. Pomlad je tu — in solnčili in zračili bi se radi takli, ki jim razmere ne dopuščajo hoditi v Lattermannov drevored.

lj Več vestnosti. K notici pod tem naslovom nas Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani prosi za objavo, da se v društveni pisarni dobe redno pojasnila vsak dan popoldne od 4—6 ure in da strankam po možnosti postrežejo tudi v ostalih uradnih urah istotam poslujoči uradniki zavarovalnice, ki nam pomaga vzdrževati našo pisarno. Ker pa to uradno osobje ob sobotah popoldne ne uraduje, zgodil se je takratno soboto neprijeten slučaj, da je bila pisarna zaprta, kar so morali čakajoči itak opaziti. Predsednik je moral namreč nujno odpotovati na shod hišnih posestnikov na Bled in Jesenice. Včasih je predsednik zadržan tudi po raznih sejah, v katerih povsod dela za interese hišnih posestnikov. Sicer pa ta zadeva spada na občni zbor in ne v javnost.

lj Deček pobegnil. Minuli torek popoldne je pobegnil od doma 9letni deček Ignacij Katana. Obleden je bil v rujav površnik, golglav in bos. Klati se gotovo kje v ljubljanski okolici. Kdor ga opazi, se prosi, da ga izroči orožniku ali policiji.

lj Mlada žrtev pohujšljivih kino predstav. Poročali smo, da je policija zaprla in izročila sodišču 15letno Lojziko Godec in da je priznala 37 izvedenih tatvin, a zdaj so se zgledale nove stranke, pri katerih je kradlo mlado dekle: kar šest jih je. Dekle je kradlo tako zvito in znalo spraviti v denar ukradeni blago in zmesi sledi tako spretno, da jo je Habe vprašal: »Kje ste se naučila tako spretno kraditi?« — »V kinu sem videla kriminalne filme in so mi tako ugajali, da sem jih posnemala ne le v tem, kako se krade, marveč tudi, kako se znajo tatovi policiji izogniti!« se je glasil odgovor mladega dekleta, katero ni sicer moralno pokvarjeno, ampak je žrtev bede invalida, bivšega voznika, mati je pa pošena delavka, katara pač ni mogla mlade hčerke dovolj strogo nadzorovati. Mlada žrtev kriminalnih filmov nam glasno kliče: cenzura bodi vsaj pri dopuščanju mladine v kino najstrožja!

lj Lep uspeh ljubljanske kriminalne razvidnice. V Sarajevu so prijeli nekoga Ljubljankca, katara je vseprek goljufala. Policijo je nalagala, da je pristojna na Hrvatsko. Iz Sarajeva so jo poslali nato v Zagreb. Rekla je enkrat, da se piše Roza Kovač in drugič, da je njeno pravo ime Maruška Horvat. Zagrebška policija se je o njej informirala pri ljubljanski policiji in osrednji policijski nadzornik g. Toplikar je na podlagi prstnih odtiskov, ki jih je podala zagrebška policija, ugotovil identiteto zvite goljufice.

lj Ljubljanski tatovi so ukradli Josipu Urbančiču 3 kokoši, Jakobu Trpincu vozno pokrivalo in Idi Korbler iz Maribora s »zrobrom okovano ročno torbico«.

Posjetioči Zagrebačkog Velesajma!

Ne zaboravite si prigodom posjeta Zagreba nabaviti prvo i jedino domaće djelo, bez kojega nije niti jedna domaća radnja, **to je**

„Terminologija trgovačkih znanosti“

od dra. Deželjca. Dobiva se na samom Zagrebačkom Zboru, a naručuje izravno kod **PRIVREDNE KNJIŽARE**, Zagreb, Peščenica VI. broj. 8.

Prosveta.

pr Tržič. Komorni večer se je vršil v tukašnji meščanski šoli, kakor je bilo napovedano. Program je obsegal samospeve in recitacije. Razporedba točk ne odgovarja ravno psihološkim zakonom pozornosti. Samospevi g. Šublja so bili polni notranjega čustva, dinamika izborna, izgovarjava čudovito jasna. Oko so mi žalele za malce preblesteno soženozdaljšane poteze obraza pri fortisimih. Ali ne bi bilo mogoče ustreči tudi v tem oziru očesu? Ne odobravam, da se na slovenskem odru poje v italijanskem jeziku. Ta posebnost mi je vsiljevala vtis, kakor da vlada revščina na razpoložljivi izbir. Ostala gospoda Gaberšček in Melihar sta izvajala recitacijske točke. Tehnika neoporečna. Čustvene nijanse glasu, tempa, dinamika, mimika, vse mojstrsko izrabljeno. O gestah bi se dalo diskutirati. So pač stvar okusa in mode! Naravnost in zato instinktivno prikupljivejši v nastopu je g. Gaberšček. Odlikuje ga jasna izgovarjava. Po fino čustvenih povdarih bi dal prednost g. Meliharju. Pač posledice različnega temperamentalnega dojmovanja se je vrstil v prvem delu Cankarjeve »Desetice hitri in navadni tempo v pripovedovanju premehanično, naravnost očarajoč pa je bil drugi del »Skodelice kave«. Popolnoma pogrešna pa se mi zdi vsebinska stran deklamacij. V vseh so vsebinska čustva kruto bila po formalno estetičnih čustvih. Razen Cankarja so bile vse točke tako anotno tendenciozne, da iz njih kar vpije prenečunjena tendencioznost. Moj vtis je kakor vtis kakega socialističnega govora, iz katerega se kar cedi za marksiste tako značilen »dusec o človeškem krpljenju. Nikjer nobene svetle točke, povsod vse razjedajoč peklenski pesimizem. S te strani bi spadal ta program predvsem v kak delavski dom »Svobodec. O bogokletnih stvarkih rajši ne govorim. Višek tendencioznosti je bil v Tollerjevih »Pohabljenih« in v Seliškarjevih pesmih. Tollerjev odstavek »Pohabljenec, ki v svoji čudoviti enostranosti vse ironizira od križa pa do zdravniške znanosti, je pač sam na sebi največja ironija. Ko je vse oblatil, na mesto oblatenega ne ve postaviti drugega mazila, kot da pusti pohabljenca v skeletnih ranah, ki jih je zasekal on sam. Ves odstavek ni nič drugega kot prazna izumetničena fikcija,

enostransko filozofiranje zdravega človeka, položeno v arce bolnika, ki pa po psiholoških zakonih še zdaleka ni zmožno za uporno modrovanje. In iz takih psiholoških fikcij privlečena čustva naj bodo vzor estetičnega vživanja? Ali n. pr. Seliškarjev »Kristus in Antikrist! To je prav vsakdanji demagoški pamflet, ki temelji na nevednosti ali na zlobi ali na obojem. Kdaj je Cerkev blagoslavljala orožje? Da, blagoslavljala je vojake, ne pa da bi ljudi morili, temveč da bi bili sami obvarovani pred orožjem. To ni blagoslov sovražstva, kot trdi Seliškar v »Kristu in Antikristu, to je blagoslov skrbne ljubezni. In taka čustva, ki kakor gnoj curijo iz laži, naj bodo vzor umetniških čustev? Taka tendenciozna zveržena umetnost ne blazi človeških src, ampak ljudi mrtvi in suhi v žive mrtvice. Zato se čudim pedagoškim načelom, ki smatrajo šolsko mladino za godno za tovrstne večere.

Fr. Etl.

Narodno gledališče.

OPERA.

Petek, 20. aprila: JENUFA. — Red E.
Sobota, 21. aprila: RIGOLETTO. — Red B.
Nedelja, 22. aprila: JANKO IN METKA. — Izven.

DRAMA.

Petek, 20. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. — Red D.
Sobota, 21. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. — Red A.
Nedelja, 22. aprila ob treh popoldne: KRALJEVO DOBROTE IN LJUBEZNI. Mladinska predstava. Prireditelj gojenec »Mladinskega doma«. — Izven.
Zvečer ob osmih: REVIZOR. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. — Izven.
Ponedeljek, 23. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Mihajla Markoviča iz Zagreba. — Red B.
Gostovanje g. Mihajla Markoviča. G. Mihajlo Markovič, član Narodnega gledališča v Zagrebu, ki je dosegel na našem dramskem odru nedavno popoln uspeh, gostuje zopet pri nas 20., 21., 22. in 23. t. m. V petek, 20. t. m., v soboto, 21. t. m. in v ponedeljek,

23. t. m. nastopi v Ogrizovićevi drami »Hasanaginica« kot Hasanaga, v nedeljo, 22. t. m. v Gogoljevem »Revizorju« kot mestni poglavar. Pri tej predstavi igra Hleštakova na našem odru prvič g. Putjata.

Štev. 27. »Gledališkega lista« prinaša poleg repertoarja opere in drame zanimiv razgovor našega urednika z g. M. Markovičem, priljubljeno »Razno« ter kot umetniško prilogo sliko g. M. Markoviča, člana zagrebskega gledališča.

Ljudski oder.

V nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 8 uri zvečer »DESETI BRAT«, narodna igra s petjem v petih dejanjih (7 slik). Čisti dobiček je namenjen za nagrobni spomenik dramatičnim igralcem Ig. Boršniku in A. Verovšku. Pri predstavi sodeluje godba dravske divizijske oblasti.

P. n. občinstvo se opozarja, da se ta igra zaradi nadaljnega repertoarja ne bo ponavljala.

Predprodaja vstupnic vsaki dan od 5. do 7. ure popoldan in v nedeljo od 9. do 12. ure popoldan, ter popoldan od 3. ure naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra.

Dijaški vestnik.

d Akademikom! Po dogovoru se vrši v soboto, dne 21. aprila, ob 4. uri popoldne na verandi hotela »Union« zborovanje celokupnega kat. akad. dijaštva v Ljubljani s dnevnim redom: 1. Poročilo o predst. sestanku J. k. dij. lige in o sprejetih pravilih Akad. sveta. 2. volitev pripravljalnega odbora. 3. služajnosti. Udeležba je za vse člane društva sv. Bonaventure, »Borbec, Cirilskega društva ljublj. bog. »Danice«, »Zarjec, strogo obvezna. Gg. starešine omenjenih društev vljudno vabljeni. — Ivan Tomšič, predsednik A. S.

Turistika in sport.

Klub ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob vsakem vremenu mladinsko preizkušnjo ptičarjev. Preizkušajo se psi, poležani v l. 1922, ki pa morajo biti vpisani v jugoslovanski redovnik ptičarjev. Zbirališče je ob 7. uri zjutraj

na vrtu restavracije južnega kolodvora. Najprej se vrši smotra psov, nato pa preizkušnja na polju od artiljerijske vojašnice mimo pokopališča pri Sv. Križu proti Mostam. V Mostah je obed v gostilni št. 7. Po obedu se nadaljuje preizkušnja v smeri proti D. M. v Polju. Letošnja mladinska preizkušnja bo daleko nadkrijevala one iz prejšnjih let po številu in kakovosti psov. Prijavljenih je 18 psov. Če bi se tekma ne končala v nedeljo, se nadaljuje v ponedeljek. Preizkušnje se udeležijo kot gledalec lahko vsakdo. Pričakujemo zlasti one, ki se zanimajo za razvoj in delo ptičarjev. V nedeljo zvečer je sestanek udeležencev na verandi hotela Union.

Občji zbor ljubiteljev ptičarjev se vrši v soboto, dne 21. t. m., ob 8. uri zvečer na verandi hotela Union. Spored je običajen. Odbor vabi vse člane, da se občega zbora zanesljivo udeležijo.

Polzvedovanje.

Izgubila se je v sredo, dne 18. t. m. popoldne črna usnjata taška z nekaj denarja in nepolnim peresom na poti iz Gradišča, Kongresni trg, Wolfova ulica čez most do Jugoslovanske matice. Dotičnika, ki je našel, prosim, da obdrži denar ter naj vrne samo pero, katero je drag spomin, pri portirju hotela Slon.

Našla se je dne 18. t. m. popoldne na frančiškanskem mostu srebrna moška ura s športno verižico. Lastnik naj se oglasi od 11. do 12. popoldne na mestnem tržnem nadzorstvu, Vodnikov trg 5.

Najdeno. V trgovini K. T. D. (preje Ničman) je svoj čas nekdo pozabil palico. Če se lastnik kmalu ne zgloši, se bo nje vrednost obrnila v dobre namene.

Knjigovodja

starejša, izvežbana moč, ki je imel že posla z blagovnim prometom in je vodil ameriški journal, DOBI MESTO

kot prvi knjigovodja

pri l. delavskem konsumnem društvu v Ljubljani, Kongresni trg št. 2. — Pismene ponudbe in, če mogoče tudi osebna predstavitve, na gornji naslov.

Dva krojaška pomočnika

enega za malo delo takoj, enega pa za veliko delo o Binkoštih, SPREJMEM v trajno delo. Hrana, stanovanje in perilo v hiši. — SIMON JOVAN, šent Vid nad Ljubljano. 2338

Knjigovodkinjo

(BILANCISTKO), zmožno popolnoma samostojnega knjigovodstva, SPREJMEM TAKOJ pri večjem trgovskem podjetju. — Ponudbe so nasloviti na Poštni predal št. 102, Ljubljana. 2325

Pošteno deklico

primerno šolsko naobrazbo, ki bi stanovala pri starših sprejememo kot UČENKO v boljše tukašnje trgovino. Pismene ponudbe na upravo lista pod št. 1000.

Letno stanovanje

ODDAM V NAJEM v Begunjah pri Lescah na Gorenjskem, obstoječe iz treh sob, kabineta in kuhinje, mirni stranski brez otrok. — Več povedo na Poljanski cesti št. 6, II. nadstr., Ljubljana. 2334

Izjava.

Moje skupno obratovanje in poslovanje mesarije v Spodnji Šiški, Kolodvorska ulica št. 150, z Ant. Sagmeisterom je v razdružitvi ter imenovani ni več upravičen sprejemati denarja na skupen račun.

Karel Foltyn.

Gospodična

kot začelnica, govori slovenski in nemški jezik, veča strojepisja, išče službo v kakšni trgovini. Sprejem tudi mesto blagajničarke. Ponudbe se prosijo pod »Vestna«, pošto ležeče, šmartno pri Litiji. 2344

Dober krojač

dobi takoj službo v zavodu v Ljubljani. — Naslov pri upravi lista pod št. 2304. Za pismen odgovor treba priložiti znamko.

PRODAM več dobro ohranjene damske obleke.

Vsak dan od 10. do 1. ure. — Stari trg št. 22, I. nadstr. 2335

Gostiln. koncesijo

VZAMEM TAKOJ V ZAKUP. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 2336.

Prodaj:

OPRAVO iz mehkega lesa za eno sobo, PISALNO MIZO, OMARO za led in OMARO za jedilno shrambo. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2333.

Meblov. stanovanje

obstojajo iz 2 ali 1 sobe in kuhinje (ali souporaba kuhinje) IŠČE oženjen višji častnik brez otrok — Slovenec, najraje v mirni vili s senčnatim vrtom; plača dobro. — Ponudbe pod »Višji častnik« na upravnistvo »Slovenca«. 2339

Pisalni stroj

dobro ohranjen, z vidno pisavo, KUPIM. Ponudbe na upravo lista pod št. D. D.

PRODAM siv, skoro nov

spomladanski plašč

za 14—16 let staro dekle. — Poišče se: Stara pravda št. 3, I. nadstr. 2337

Nadknjigovodjo

iščemo za veliko industrijalno podjetje v provinci, koji je več hrvatskega ali slovenskega ter nemškega jezika, povse samostojen delavec upeljan v celokupno pisarniško poslovanje. Stanovanje v naravi ter deputat, plača pogodovoru. Nastop čim prej. Obširne ponudbe z naznakom dosedanjega službovanja in referenc pod št. 1: NADKNJIGOVODJA II-467 na INTERREKLAM d.d. Zagreb, Palmotičeva 18.

Čebulo

domačo, zdravo, skrbno očiščeno, nudi poljubno množino, postavno kolodvor Ptuj po Din 3— za kilogram

Kmetijska zadruga v Ptuj. 2319

Zahtevajte ponudbo. Papir na debelo. Tvorniške cene.

Specialiteta

OVOJNI PAPIR

(papir za pakovanje) vseh vrst, dalje tiskovni, konceptni pisarniški, risalni papir itd. po TVORNIŠKI CENI vedno v zalogi. GLAVNA ZALOGA

„ABADIE“ cigaretne papirja

A. LAMPRET

Ljubljana, Krekov trg 10

Telefon 247.

Gospodarska zveza

ima na zalogi

La lucerno

nemško DETELJO

izvrstno KRMO po najnižji ceni.

V NAJEM vzamem v zelo promet. kraju

trgovski lokal

s potrebnim stanovanjem z ali brez inventarja, eventualno tudi GOSTILNO, najraje kje na Štajerskem. — Cenj. ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod št. 1: TRGOVSKI LOKAL.

Apno

94,25% no, izborna za zidanje, dobavi po nizki ceni

J. RUČIGAJ, Krapj 104.

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftolmazilo, ki je brez duha in ne muže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri TANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.

Posodim

150.000 K na prvo sigurno mesto.

Ponudbe pod: »TAJNOST« na Anončni zavod DRAGO BESELJAK in DRUG, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 2288

Štev. 225.

PRODAJA LESA.

Iz gozdov MESTA KOČEVJE se ponudbenim potom PRODA približno 1500 stoječih JELK v doprsem premeru 40 cm naprejši dalje približno 500 stoječih BUKEV, DREVJE, polomljeno od vetra in pri sekanju poškodovana debela. — Pismene ponudbe je do 1. maja 1923 vložiti pri tukašnjem uradu. — Za KAVCIJO je položiti znesek 12.500 dinarjev v gotovini. — Pogoji se lahko med uradnimi urami (od 8. do 12. ure dop.) vpogledajo pri tukašnjem uradu, ali pa proti položiti 25 Din dobe prepisi.

Premoženjska uprava v Kočevju,

dne 11. aprila 1923.

Obvestilo.

Vsem interesentom in odjemalcem naznanjamo, da smo prevzeli GLAVNO ZASTOPSTVO za prodajo orodja in strojev firme

G. F. L. LOTTER v Nürnbergu.

Prosim, da se naročila za to firmo pošiljajo samo skozi nas, in zagotavjamo, da se bodo vsa naročila izvršila brzo in solidno.

Podbevšek K. D., Zagreb, Ilca 199

TRGOVINA ŽELEZA, JEKLA, ORODJA in STROJEV. — Glavno zastopstvo za Jugoslavijo firme G. F. L. LOTTER v Nürnbergu. — Zagrebški VELESEJEM skupina 15 šte. mesto 335.